Europaparlamentet
2024-2029

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

2025/2183(INI)

20.11.2025

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken: sysselsättningsprioriteringar och sociala prioriteringar – årsrapport 2026
(2025/2183(INI))

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

Föredragande: Nela Riehl

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION 3

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken: sysselsättningsprioriteringar och sociala prioriteringar – årsrapport 2026

(2025/2183(INI))

Europaparlamentet fattar detta beslut

– med beaktande av artikel 3 i fördraget om Europeiska unionen,

– med beaktande av artiklarna 9, 121, 148 och 149 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

– med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades och undertecknades av rådet, parlamentet och kommissionen den 17 november 2017,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den XX november 2026 om årlig översikt över hållbar tillväxt 2026,

– med beaktande av kommissionens utkast av den XXX 2026 till gemensam sysselsättningsrapport från kommissionen och rådet,

– med beaktande av kommissionens rekommendation av den XXX 2026 till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet,

– med beaktande av kommissionens rapport av den XXX 2026 ”Rapporten om förvarningsmekanismen 2025”,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den XX november 2026 ”Utkast till budgetplaner 2025: samlad bedömning”,

– med beaktande av Mario Draghis rapport ”The future of European competitiveness”, offentliggjord i september 2024,

– med beaktande av Enrico Lettas rapport om den inre marknadens framtid ”Much more than a market”, offentliggjord i april 2024,

– med beaktande av rapporten från högnivågruppen för det sociala skyddets och välfärdsstatens framtid i EU, offentliggjord i januari 2023,

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A10-0000/2025), och av följande skäl:

A. I juni 2025 uppgick arbetslösheten i EU till 5,9 %, med en fortsatt hög ungdomsarbetslöshet på 14,7 %. Högre sysselsättningsnivåer motsvaras inte fullt ut av kvalitet i arbetet, högre löner och produktivitetsvinster.

B. Den europeiska planeringsterminen fortsätter att vara ett centralt instrument för att samordna den ekonomiska politiken, finanspolitiken, sysselsättningspolitiken och socialpolitiken i hela EU, och erbjuder därmed en möjlighet att mer systematiskt integrera social rättvisa, miljörättvisa och rättvisa mellan generationer i den makroekonomiska styrningen.

C. Under 2024 riskerade 21 % av EU:s befolkning att drabbas av fattigdom eller social utestängning. Det görs inte tillräckliga framsteg mot målet att senast 2030 minska antalet barn som riskerar fattigdom eller social utestängning med 5 miljoner.

D. Klimatförändringar och miljöförstöring har skapat mer ojämlikhet och påverkar de mest utsatta grupperna. Omställningen till klimatneutralitet förväntas skapa omkring 2,5 miljoner nya arbetstillfällen.

E. Ökade boendekostnader och höga energipriser sätter en enorm press på hushållen, ändå har bostadspolitiken sällan fått något större utrymme i de landsspecifika rekommendationerna.

F. Bristen på arbetskraft och kompetens i EU håller i sig på grund av ett antal faktorer, bland annat låg kvalitet i arbetet.

G. Uppgifter visar att de flesta medlemsstater måste göra mer för att nå målet att 60 % av alla vuxna ska delta i utbildning senast 2030. Ett helhetsgrepp på den politiska samordningen inom den europeiska planeringsterminen utgör ramen för att styra de investeringar som behövs till utveckling av humankapital och utbildningssystem.

H. Ytterligare investeringsbehov i social infrastruktur har uppskattats till 192 miljarder euro per år, bland annat i bostäder till överkomlig kostnad, hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg, utbildning och livslångt lärande[1]. Mer måste göras för att mäta bristen på sociala investeringar i EU samt den ekonomiska avkastningen på sociala investeringar.

1. Europaparlamentet betonar att det är en konkurrensfördel att investera i EU:s sociala modell. Parlamentet begär att rekommendationerna från högnivågruppen för det sociala skyddets och välfärdsstatens framtid samt rekommendationerna i Letta- och Draghi-rapporterna ska integreras i den europeiska planeringsterminen. Parlamentet välkomnar integreringen av den europeiska pelaren för sociala rättigheter i ramen för ekonomisk styrning och uppmanar medlemsstaterna att utnyttja möjligheten att förlänga anpassningsperioden för att investera i prioriteringarna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet begär att den integrerade styrningsramen ska återspeglas i EU-institutionernas interna processer, där deras ekonomiska och sociala organ deltar i lika hög grad.

2. Europaparlamentet anser att kommissionen och rådet bör öka sina ansträngningar för att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet begär att målen i handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter ska ingå som en

[1] Arbetsdokument från kommissionens avdelningar av den 27 maj 2020 ”Identifying Europe’s recovery needs” (SWD (20200098) som åtföljer kommissionens meddelande ”EU vid ett vägskäl – bygga upp och bygga nytt för nästa generation (COM(2020)0456).

central del i den europeiska planeringsterminen genom att göra dem till riktmärken i den europeiska planeringsterminens bedömningar.

3. Europaparlamentet välkomnar kommissionens ambition att utrota fattigdom senast 2050 och dess avsikt att föreslå en rättsakt om arbetstillfällen av god kvalitet. Parlamentet betonar behovet av samstämmighet mellan den europeiska planeringsterminen, uppföljningen av handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter och dessa kommande instrument, med mätbara mål och motsvarande landsspecifika rekommendationer.

4. Europaparlamentet välkomnar den permanenta inkluderingen av ramen för social konvergens i den europeiska planeringsterminen. Parlamentet betonar dess betydelse, i kombination med den sociala resultattavlan, för att identifiera risker och följa framstegen mot uppåtgående social konvergens.

5. Europaparlamentet påminner om att sociala investeringar kan ha en positiv inverkan på den ekonomiska tillväxten, produktiviteten och konkurrenskraften och på så sätt också stödja finanspolitisk hållbarhet och samtidigt främja uppåtgående social konvergens. Parlamentet uppmanar kommissionen och rådet att betrakta sociala investeringar som grundläggande för hållbar tillväxt.

6. Europaparlamentet betonar att kommissionens plan för bostäder till överkomlig kostnad bör integreras bättre i den europeiska planeringsterminen och ha ett starkare fokus på hållbara och anständiga bostäder till överkomlig kostnad i de landsspecifika rekommendationerna. Parlamentet påminner signatärerna av Lissabonförklaringen om den europeiska plattformen för åtgärder mot hemlöshet om målet att utrota hemlöshet senast 2030.

7. Europaparlamentet betonar att investeringar i utbildning, kompetenshöjning och omskolning är en strategisk social investering med långsiktig avkastning för konkurrenskraften och sammanhållningen.

8. Europaparlamentet betonar att rättvisa mellan generationerna måste bli en strukturell del av den europeiska planeringsterminen. Parlamentet uppmanar kommissionen att, som en del av sin strategi för rättvisa mellan generationer, integrera indikatorer för ungdomars välbefinnande, tillgång till arbetstillfällen av god kvalitet, bostäder till överkomlig kostnad, utbildning och kompetens i den europeiska planeringsterminens bedömningsram, och att systematiskt utvärdera de långsiktiga effekterna av finanspolitiska rekommendationer och rekommenderade reformer.

9. Europaparlamentet bekräftar att medlemsstaterna har åtagit sig att varje år låta 5 % av BNP gå till investeringar i centrala försvarsbehov och till relaterade säkerhetsutgifter senast 2035, bland annat genom att aktivera den nationella undantagsklausulen. Parlamentet betonar att planeringen av sådana utgifter måste ske på ett samordnat sätt inom den europeiska planeringsterminen.

10. Europaparlamentet konstaterar att rekommendationerna i den europeiska planeringsterminen 2026 kommer att spela en viktig roll i utarbetandet av de nationella och regionala partnerskapsplanerna. Parlamentet anser att valet av reformer och investeringar bör baseras på hur effektiva och ändamålsenliga de är när det gäller att följa de relevanta landsspecifika rekommendationerna.

11. Europaparlamentet stöder en mer demokratisk process för den europeiska planeringsterminen, där parlamentet är högst delaktigt när det gäller att fastställa prioriteringar för den ekonomiska politiken och fatta beslut om ekonomisk styrning. Parlamentet insisterar på att systematiskt involvera arbetsmarknadens parter, civilsamhällets organisationer samt regionala och lokala aktörer i den europeiska planeringsterminen.

12. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.